

Oglasi, priposlana itd. raskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglasne listine, se naputnicom ili potpisnikom post. Stedionice u Beču na administraciju lista u Pola.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu adresu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se neplaća poštarina, ako se izvana napise «Reklamacija».

Čekavnog računa, br. 547.549.
Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a neslogom sve pokvari». Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavačelj Stjepo Gijvić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Pulli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Izlazi svakog četvrtka u 11 sati prije podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a nefrankirani neprimaju.

Predplata s poštarinom stoji: 10 K u obću. 1 na godinu 4 K za seljake. 1 na godinu ili K 5—, odn. K 2— na pol godine.

Izvan carevine više poštarina.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u Pulli, toli i izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Giulia br. 5 te prima stranke osim nedjelje i svjetka svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Sve naše predplatnike, koji nam ne odgovore do 15. marča 1900. na naše upite, smatrati ćemo kao sperazumnimi sa našom nakanom glede 2 putnoga izdavanja „Naše Sloge“ na čedan. Tko dakle s time nije zadovoljan, neka nam odgovori bezodvlačno. Dostavljamo, da su pozdravili veseljem našu nakanu svi oni, koji nam doselše odgovoriše! Uredništvo i upravnništvo.

Sjećajte se „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru

Zlo u Beču, gore po kotarih.

Dosta je poučnoga iz carevinskoga vieća od 22. prošlog mjeseca, odkad se je opeta otvorilo, do danas.

Vladina izjava, duga je, preduga za program. Obećuje toliko toga, da u najbolju volju nije moguće vjerovati, da bi se izpunilo, što je obećano. Nećemo reći, da vlada neima k tomu dobre volje. Ali pogrešila je po svojoj prilici u tom, što je zastupnike pozvala na razpravljanje prije, nego li se je do čega stalnoga došlo u pregovorih, što jli izvan parlamenta pod vodstvom vlade bili započeli zastupnici česki i njemački za uređenje jezikovnoga pitanja u Češkoj i Moravskoj.

Ovako, dok nije ništa konačna dogovoreno, zastupnici u parlamentu drže svaki svoje stanovite i neodstupaju od njega, pak je teško doći do mirna razpravljanja i do odluka, koje bi se ticalo obće koristi. Evo tomu primjera u nekih znamenitih pitanjih:

Na redu je, da zastupnici razprave i odobre zakon o novčanu vojske. Ako taj zakon na dobu nebude glasovan, eto ti neprilike, jer ga, onda vlada mora uzakoniti po § 14, to jest sama odrediti što treba. Ali bi zato morala parlament prije odgoditi, zastupnike poslati kući, pak izdati naredbu podpisanu od svih ministara, da, pošto nije parlament skupa, a sila je unovačiti momke, jer nemože država ostati bez vojske, zato da se dozvoljuje tolik i tolik broj, kao i do sada bivaše.

Naravska je, da bi vlada mnogo radje, da taj zakon odobri barem većina parlamenta, a još bi radje da nebude nikto protivan.

Većina zastupnika, kako se već sada znađe, glasovala bi za taj za-

kon, ali se je bojati, da će Česi i proći njemu činiti obstrukciju, to jest zatezati sa drugimi predlozi i govori tako, da onaj zakon nemože na dobu doći u razpravu.

A kad i to nebi pomoglo, onda činiti što su činili Niemci, makar silom zabraniti, da se nerazpravlja ni neglasuje ob onom zakonu. To se zove najžešća nećada ili obstrukcija.

Tim nije rečeno, da su Česi proti državi, jer su druge put dobrovoljno dozvoljevali novačenje i još će, nego oni hoće da pokažu kako vlada proći njihovoj volji nemože da se održi. Oni su do kraja razjareni, što jim ni ovo novo ministarstvo nepopravi krivice, koja jim se je nanęsala.

Udobrovoljili bi se, kad bi vlada uvela porabu češkoga jezika u uredih barem ondje, gdje je čisto pučanstvo češko. Ali vlada se boji to učiniti, držeći da bi se opeta Niemci dali na obstrukciju, pak smo pri starom plesu. Eto razlog, zašto imaju pravo oni koji kažu, da je parlament sazvan prerano, dok se nije bilo na čistu hoće li se i dokle će se pogoditi Česi s Niemcima.

Druga je poteškoća glede velikih željezničkih gradnja, koje hoće vlada da izvede i zato pita dozvolu za jedno pet stotina milijuna kruna. Polovica toga troška išla bi u trošak druge željezničke sveze gornjih krajeva sa Trstom. Dok bi se radilo samo o željeznici iz Beljaka i Celovca na Jesenice u Krainjskoj, pak preko Bohinja na Gorici i preko Općine u Trst—sv. Andrej, neima se prigovora, nego od Koruške napred na sjever kroz Tavernske planine, željeznica bi više koristila južnoj Njemačkoj, dakle drugoj državi, nego li českim zemljam. I tu se je dakle bojati, da se Česi uzprote zubi i nokti; jer oni kažu, da zašto bi tolik trošak dozvoljavali vladi, koja jim neđa njihove pravice za porabu jezika, a povrh toga hoće da gradi željeznici, koja će više koristiti Njemcem druge države, nego li českim zemljam.

Treća je pitanje predsjedništva u carevinskom vieću. Kako naši čitatelji znaju, pod konac lanjske godine bili su Niemci podigli buku proti dru. Ferjančić rad njegova govora o Celju. Radi mira i za volju većine, odrekao se je dr. Ferjančić podpredsjedništva, odklonio je i drugi član našega kluba tu ponudu, te je bio izabran Poljak dr. Pientak.

Nu kad su zatim počeli dogovori izmedju vlade i Niemaca, eto ti na jedanput Pientak ministar za Galičiju, a prvo mjesto podpredsjednika usljed toga izpražnjeno. Očito je, da je to učinjeno tako u namjeri, da prvi podpredsjednik bude Niemac i to je dan od najžešćih, neki Prade.

Desnica, u kojoj je i naš klub, malo da se nije razbila pri dogovaranjih, kako da se vlada glede toga pitanja. Jer svakomu je bistro, da ako su naši ustupili mjesto Pientaku, učinili su to jer je i on Slaven; ali nebi mogli pogutati, da biraju Prada, ljutog Niemca, a da od tri predsjednika nijedan nebude Siaven. Možda se budi kako izlazak nadje u tom pitanju, i ako se nadje, te bude ipak jedan Slaven medju predsjednici, biti će poglavita zasluga našega kluba, koj se je ovaj put nešto odrešitijim pokazao. Ali pitanje će biti izgledjeno samno na vidik; istina će ostati ta, da desnica nije onako složna i jedinstvena kako bi morala biti.

Četvrto veliko pitanje, koje neda mira, jest radničko. Od više tjedana traje strajk u velikih ugljeničih Moravske, Ostrave, Kladna itd. Na tisuće radnika neće da radi, zahthjevauć polakšice glede vremena svakodnevnne radnje i poboljšice u plaćah i tužeći se, da gospodari radnika skupljaju milijune od težačkoga znojna. Vlada je na usta ministra Giovanelli dala izjavu, koja nije zadovoljila socialiste, pače ni druge mnoge, jer je izjava bila malo čudna. Takovo pitanje, ogromne znamenitosti treba obećati riješiti malo drugačije i brže, nego li tim, — kao što je ministar izjavio, — da će se svestrano proučavati. Socialiste kažu, kada li će tomu kraj biti, ako svaki novi ministar bude jedva stao „procuvavati“. Tu jim se nesmjie ni krivo dati.

I tako je prilika, da takodjer socialisti počmu žešće se opirati u parlamentu, pak eto nove neprilike.

Kad se sbroji sve skupa, onda nije možda preveć, ako rećemo, da neće dugo potrajati ovaj parlament, ili neće dugo ovo ministarstvo. Namni se čini, da skupa nemogu živiti, jer se skupa nisu rodili, niti se istom hranom hrane.

Pita se, što će doći poslje toga? Naš jedan zastupnik, baš iz Istre, rekao je na to, da nas neima glava boliti za ono što će doći. Ili parlament, ili bez njega, za naš je puk svejedno. Tko je gol, on se nemože veseliti nego takovoj promjeni da bude mogao biti zaodjenut. bos, da bude mogao biti obuven, neuk, da bude naućan, gladan da bude nasćen. Ovakvi parlamentari hrvatskomu puku takove promjene uz najbolju volju njegovih zastupnika nedonašaju, vlade tadodjer ne. Dakle ni naši zastupnici ni naš puk, neće suze roniti, prestane li ovaj parlament. dođe li mjesto ove, druga vlada.

Svaka sila za vremena, a Bužja je pravda vječna. U nju se jedino još ufamo. Ako uza to još učine štogod dobra ljudi, koji su sada na vladi, dobro; ako ne, neće biti dobro,

ali zato naš narod, koj se je do sada znao obraniti i očuvati, neće ni od sada izgubiti vjeru u Boga i u bolje dane, bez obzira na parlamente i na vlade!

Carevinsko vieće.

Beč 5. marča 1900.

Evo vam kratko izvješće o daljnjih trih sjednicah zastupničkog doma.

Četvrta je sjednica bila 28. februara, dakle na pepelnicu. Trajala je od 11 $\frac{1}{2}$ pred podne do preko 5 ura poslie podne.

Više zastupnika podneslo je razne predloge odnošće se na olakčenje vojne službe. Doći će budi kada na red za razpravu i odluku.

Vlada podnaša popunjenje proračuna za tekuću godinu.

Zastupnici raznih stranaka podnašaju više upita na vladu i više peticija iz raznih krajeva i o raznih potreboća.

Poćima razprava o predmetih, koji su na dnevnom redu, najprije dakle prešni predlogi o strajku rudarskih radnika u Ostravi i okoliš. Govori prvi zastupnik Demel. Govori, da i on ima srca za nevolju radnika, ali da nemože stati uza socijale, jer da treba braniti i kapital i gospodara, ne samo radnike. Za njim govori socialac Cinger.

On je Čeh i veli, da mu teže ide njemački, al ipak govori tako. Prigovara Demelu i brani stanovite radničke.

Roschmann isto tako. Za njim Roser, dobar starić, koj nije socialac, al zagovara prešne predloge i upućuje vladu, da bi bolje pazila na sigurnostne spremne, na strojeve i razraćivanje, da radnici negube zdravlja i života bez potrebe. Isto tako neka bolje pripazi na radničke, kojih da je stotina u rudničkom okoliš, gdje je sada strajk, pak da se u njihov narod prekomjerno kvari pijećom otrovnoć pica.

Zaključena je o tom razprava, te svi oni govornici, koji su još bili upisani proti, biraju jednoga, a oni što bijahu upisani za predloge, biraju drugoga glavnoga govornika. Izabran je proti glavni govornik Schücker, ljut Niemac, premda mu je krsno ime Zdenko, češko.

I on priznaje, da ima lica za radnike, ali nije zato, da se odmah zakon stvori u njihovu korist, kako žele socijalci.

On bi želio, da se sastavi jedno povjerenstvo od ljudi, koji znaju mjesto i prilike, pak da se čuje njihovo mnenje.

Glavni govornik za predloge, inženir Kaffan, na glasu radi svoga znanja.

Čeh, zagovara medju ostalim misao, da bi radnike ugljena morala odkupiti od njihovih gospodara država ili pojedine pokrajine, pak onda dostojno uređiti odnosaje radničke. U Francezkoj da je već u to ime sastavljen odbor, koji proučava pitanje i sva je prilika, da će doći do toga.

Pri glasovanju prihijeno je jednoglasno svih devet predloga odnošćih se na strajk ugljara Ostrava—Kladna i okolice. Medju timi predlogi najžešći je

onaj, da se zakonom ustanovi samo osam-
satna radnja.

Predlogi su dakle pošli na socijalno-
politički odbor nakon, da ob onih, ko-
jimi se predlaže skraćivanje vremena radnje
odbor podnese izvješće u 14 dana, da
pače po predlogu Kallana, najdalje do
12. marča.

Na predlog zast. Rosera proglašuje
se socijalno-politički odbor javnim,
to jest, mogu unj stenografi i svi zastup-
nici i može se sve u novinah objaviti,
kako taj odbor razpravlja i odlučuje.

Predsjednik dr. Fuchs pita, bi li se
dozvolilo, da samo one interpelacije, koje
budu predložene prije neg započne sjed-
nica, budu tiskane u zapisniku sjednice
od onog baš dana, a druge, koje budu
podnesene tečajem sjednice ili na svrši
iste, neka se tiskaju jedva u zapisniku
sljedeće sjednice. To je odobreno, jer
inače nemože biti na dobu gotovo steno-
grafsko tiskano izvješće. A koliko je toga,
razumij-li će čitatelji našeg lista, ako jim
kažemo, da ovo što smo mi u kralju ja-
vili ovdje o sjednici od 28. februara, ima
knjižica u obliku od dva „Oče budi volja
Trojca“, a stranica 62.

I to je jedan od najljepših tiskanih za-
pisnika jedne sjednice!

Peta je sjednica bila četvrtak 1.
marča. I tada, kao skoro svaki put, sila
božja predloga, molba i upita, koje nebi
koristilo prihvatiti, jer se ne tiču naših
krajeva. Samo treba da spomenemo tri
upita zastupnika dra. Kreka, koje su da-
kako podpisali i ostali zastupnici naše
slavenske kršćansko-narodne sveze. Jedan
je upit na ministra poljodjelstva, hoće li
urediti odnose stalnih radnika u držav-
nih i crkvenih šumah, druga na mini-
stra unutarnjih poslova glede ceste Pod-
rošt do Podbrda, na medji Krausko-Go-
ričkoj; treća na ministra financija, hoće li
sholjati položaj dnevnikar.

Ovjerovljuje se na predlog legitimacio-
nog odbora izbor zastupnika Hinter-
huber, Hofer, Heller, Naxera, Stapi-
nski, Eichhorn, Kaizl, Tollinger, Bulat, Blažovski,
Moysa-Rosochacki, Potocki,
Turk i Fochler.

Prezasi se na dnevnog reda drugu
točku, t. j. razpravu o vladinom progra-
mu, što ga je objavio ministar predse-
dnik g. dr. Körber u sjednici od 22.
februara.

Prijavilo se je oko 50 govornika.
Prvi govorio je dr. Grabmayr. član
njemačkoga ustavovjernog velikog posjeda,
to jest liječnik liberalac. Liepo je go-
vorio, prižno kao kako njegova stranka
ne radi. Požalio je, da za program vladin
vrlo baš i koristan, da bi trebalo izmiriti
se u pitanju narodnom, da narod očekuje
koristne radnje, koje ovih zadnjih godina
nije vršio parlament. Poziva sve na mir,
nesmije nijedan misliti na to, da pod-
vrže sebi drugoga (Čeh Horica dovikuje
mu: To je baš ono, što mi hoćemo!).
Straši, da ako parlament ne bude mo-
gao ni hteo raditi, da ga brzo neće ni
biti. Sve liepo govori, ali na kraju se vidi
kamo Niemac cilja i on straši Čeha, neka
se pognu, jer štogod radili Česi i njihovi
očiti i tajni saveznici, da neće Niemaca
odagnati od onud, gdje jim je mjesto po
naravi i po povjesti.

Za Grabmayrom oglosio se je Čeh
dr. Plaček. Vladina izjava čini mu se
kao poziv na gospodski štov, pače i na
stolu je već nešto. Zavedljivo je što sve
vlada obećava da će biti na stolu. Kad
čovjek dobije poziv na takav objed, prije
nego li se odazove treba da promisli i
na to, hoće li moći uzvratiti. No, ali toga se
nije ovdje bojali, jer sve što vlada kani
potrošiti, neide iz njezinoga, nego iz na-
šega zepa.

Vlada bi bila morala reći, hoće li ili
ne, poštovati jur obstojeće zakone,
za ono što ima tekak biti, manje ga je
briga. Ono pitanje o poštivanju obstojećih

zakona, bilo bi drugdje smiješno, ali u
Austriji nije. Ukinulo su se jezikovne na-
redbe ali je ostao zakon, kojega su ove
samo tumačile, te zakon od 1827. od
1848. pak članak 10. temeljnog zakoha
od 1867., koji svi priznavaju, češkomu
jeziku jednakopravnost sa njemačkim. Dakle
i poslie ukinuća jezikovnih naredbah, mo-
ralo se je uzdržati jednakost obiju jezika
i u unutarnjem uređivanju. Mjesto toga
naredio je bivši ministar Kindinger, da se
u unutarnjem uređivanju imi rabiti samo
njemački jezik.

Česi će činiti obstrukciju, kaže go-
vornik, prečiti će rad parlamenta, dokle
god jim ne budu priznana njihova prava.
Čim se to dogodi, eto njih mirne. Dodje
li do absolutizma, ovi će ga snasati ali
će biti dokazano, da proti njihovoj volji
nemože biti parlamenta. Nije ošvrjedben,
da vlada hoće izvršivati jur postojeće za-
kone, zato Česi odbijaju onaj poziv vladje,
zahvaljujuć se na njem.

Za Plačekom govorili su Niemci
Pergelt i Prade, braneci oba stano-
vište liječara Niemaca, priznavajuć vladu,
da je objavila dobar program, ali ujedno
strašeci joj, da nesmije popustiti Čehom
nego u koliko bi se s Niemci dogovorilo.
Za njimi je govorio vitez Wassilko,
od mala zastupnik, Rusin bukovinski,
Branio je ljuto pravice svoga naroda
proti Rumuncem i vladinom postupku;
dokazivao je, kako su baš Rusini staro-
sjednici u zemlji Bukovini i kako je njih
tamo većina, a kako jim se godi.

Tu se je razprava poslie Wassilkova
govora prekinula, pak je dr. Dvoržak,
Čeh, utemeljio poduzim govorom svoj
predlog, da se ukine patent od 20. aprila
1854. To je onaj zakon, po kojem te
politi. oblast može zatvoriti i inače globiti,
često za stvar neznatnu i gdje nisi na
ništa zla mislio.

Ministar Körber odgovara, da je ono
pravi zakon, pak ne može ga se, ukinuti
nego zakonom. Ali da vlada na to misli
i da će o tom proučavati.

Zast. Wolf postavlja još neki pred-
log manje važnosti. Ne prima se.

Zast. Basevi predlaže, da se vladine
osnove o željeznicah, buduće zanimaju
cietlu državu, odmah upute na željeznički
odbor, bez prvog čitanja, to jest, da ob
onih predlozih ne bude sada nikakve raz-
prave, nego tekak u drugom čitanju, to
jest, kada odbor podnese svoje izvješće.
Predlog je primljen. Sjednica je počela u
11 ura, a svršila je u 5 po podne. Za-
pisnik o njoj ima 67 strana.

* * *
Šesta sjednica bila je u petak 2.
marča. Opetu po običaju množina pred-
loga i upita; za nas vredne su spomena
peticije raznih občina štajerskih, da drž-
javne uprave i sudbene oblasti imaju ra-
biti slovenski jezik i da se za sve sloven-
ske krajeve ustanovi prizivni sud u Ljub-
ljani.

Dr. Čebakovsky, novo izabrani
zastupnik Češki, dao je u toj sjednici
svečano obećanje, pak izjavu, da se pri-
družuje takozvanom državnom pro-
testu čeških zastupnika, t. j. za to, što
izabranici češkoga naroda sudjeluju u
češkom parlamentu, neima biti od škode
pravim kraljestva češkoga.

Ministar željeznica odgovara na
neke interpelacije u tih poslovih; netiču
se našli zemlja, zato ih ispuštamo iz iz-
vješća.

Prezasi se na dnevni red, t. j. na
razpravu o vladinoj izjavi glede njezinoga
programa.

Njemački korenjak Wolf kaže, da
sve što je vlada postavila u svoj pro-
gram neće ništa vrediti, pače neće se
moći izvesti, ako se ne uvede njemački
državni jezik. To je temelj, na kojem se
može drugo graditi, inače da će zgrada
propadati. Završio je svoj govor s tim,
da neće reći, da država mora živiti, ili
neka žive, nego će reći, da Bog poživi
njemački narod.

Za njim govori Čeh dr. Stransky
To je jedan od najdijelovityjih govora, što
jih se je čulo u ovo tri zadnje godine.

Nemilo je Stransky razčepao do dlake
vladinu izjavu i dokazivao, kako hoćemo
biti govora o mirnom radu i napretku,
dok se češkomu narodu neće bar u ufi-
tarnjem uređivanju čeških kolodra češki
jezik. Oborio se je ljuto na dra. Grabma-
jera, koj sada tobože poziva na mir, a do
sada je on na čelu svoje stranke iz tih
podupirač najviše nesporobne, što su jih
u parlamentu činili radikalni Niemci.
Stransky ima od Boga taj dar, da ako
mu koji štogod protivnoga dovikne, od-
mah se nadje na biljezi, pak mu jih od-
kroji i pobije ga svojimi ruzižci, da je
milotat.

Silno se je povladjivalo njegovima
govorima, a na koncu mnogi su mu čestit-
tali. Dakako, da je i on proti uvedenju
njemačkoga jezika, kao državnoga, jer
kamo bi se doslo; onda bi narod bio za
plaćnike, a ne oni za narod.

Poslie Stranskoga govorio je od na-
šega kluba štajerski zastupnik kanonik dr.
Gregorec. Ni on nečekuje osobite
koristi od vladine izjave. Pitanje jezikovno
mora se urediti za sve pokrajine isto-
dočno, a ne samo za Česku i Moravsku.
Nabraja neke temeljne točke, po kojih
bi se to imalo dogoditi za slovenske kra-
jeve. U Ljubljani morao bi se ustanoviti
prizivni sud za Slovence Kranjske, Sla-
jerske i Koruske.

Za nas se znađe samo, kad nas tra-
baju. Po Istri je dvadesetak tisuća hrvatske
dijace bez nauke, a lani se je general Ga-
rihaldi slavio u Trstu i Lloyd da mu je
dao parobrod za vozikanje. I u Dalmaciji
podržavalo se je Talijanstvo, dokle se nisu
pobojali godine 1859. da će onamo Ga-
rihaldi, pak da će preko te pobunjene
zemlje provaliti u Ungariju i pobuniti ju.
Onda tekak su se domislili na Hrvate i
poslali tamno generala Radicia. Radić je
pustio, da narod očituje slobodno svoju
volju i eto ti u čas od tobože talijanske
zemlje, čiste hrvatske Dalmacije.

Kad su imali počti zaposjesti Bosnu,
poslali su Madjara Szaparoga. Dobio je
batina. Onda tekak spametili su se do
Hrvata Filipovića i Srbina Jovanovića.
Oni su Bosnu osvojili, ali upravljati ju
nisu smjeli nego je izručena opet Niemcem
i Madjarom.

U zastupničku kuću moralo bi se bi-
rati na temelju obćenitoga prava glos-
vanja. Onda bi se ljudi laglje nagodili i
mirno dalje radili. I Gregorec na mnogi
poslušali, te mu na koncu govora čestitali.

Ministar-predsjednik Körber tumači
program vladin; osobito izliče, da mu se
stalo do toga da se u manji ovo nepouz-
danje, što se je uvriježilo medju pojedini
strankama. Nada se, da će se napredovati
i uspjati sa češko-njemačkom nagodom.

Prekida se ta razprava, a započinu
opet ona o ukinuću zakona od 20. aprila
1854., o čem je bilo već u predidućoj
sjednici govora. Govori za ukinuće socia-
list Resel, pravdajuć se često sa anti-
semitom Biehohta vekom. Taj Bje-
loglavak nije naš čovjek, kako bi mu ime
kazalo, nego je Niemac proti Židovom.
Čudak je, jer mnogo drugim upada u
besjede, ali jih reče i dobrih.

Ta je sjednica trajala od 3 do 8 1/2
po podne.

* * *
Sedma sjednica bila je u subotu
3. marča. Razpravljalo se je opeta o vla-
dinom programu.

Govorili su Niemci Peschka i
Menger, socialist Daszinsky i Čeh
Pacak.

Menger je livalio vladin program,
ali on zahtjeva neka se zakonito uvede
njemački jezik kao obćeniti.

Pacak mu je žestoko prigovarno, da
se Česi ni drugi slovinski narodi ne doju
pod jaram. Daszinsky udarno je ljuto na
upravu u Galiciji, gdje da vlada pušta u
miru one činovnike, proti kojim se izna-

čaju na vidjelo razne zloporabe, kako jih
je i on sam jur mnogo izličeao. Onim,
kojim je krivica učinjena, trpe, a činov-
niku, koj se ogriješ svoje dužnosti ništa
se nedogodi.

Razprava je završena i buduća sjed-
nica: urečene za sredu 7. marča 11 ura
jutro.

Politicki pregled.

U Pull, dne 7. marča 1900.

Austro-Ugarska. O razpravama
u carevinskom vieću vidi drugi članak.
— Jedne češke novine pripravljaju
svoje čitaoc na razpust carevinskoga
vieća, za što da imade ministarstvo
punomoć, koju da će upotrebiti čim
se izjalovi poslednji pokus o uzpo-
stavu parlamentarnoga ravnovesja. —
U susjednoj Gorici sazvali su prvaci
narodno-papredne stranke slovenske
jednomislenike na sastanak, na ko-
jem će se ulanaciti program nove
stranke. — Takozvana autonomnaška
stranka na Rieti odposlala je u
Budimpeštu veliku deputaciju, koju
predvodi bivši načelnik. Maylander i
koja će zamoliti ministra-predsjednika,
da bi dao čim prije razpisati izbore
za grad Rieku. — U sjednici 7. t. m.
izabran je za I. podpredsjednika. Nje-
mac Prade sa 163 glasa, kandidat
„kršćanske zveze“ dr. Začek dobio
je 93 glasa.

Srbija. Iz Biograda pišu, da se
tamo očekuje pomilovanje vođa ra-
dikalne stranke, povodom godišnjice
proglašenja Srbije kraljevinom. Osim
vođa radikalne stranke, da će biti
pomilovani i drugi kažnjениci.

Bugarska. Knez Ferdinand na-
stoji predobiti većevlasti za svoju na-
kanu; da proglasi naimo knezevinu
Bugarsku kraljevinom. — U subotu pro-
slavljena je u Sofiji svečanim na-
činom godišnjica oslobodjenja kne-
zevine.

Italija. U petak svršila je u tali-
janskom parlamentu razprava o iz-
vanrednih vladinih naredbah. U glav-
noj razpravi dobila je doduše vlada
većinu, nu ona uvidja i sama, da će
teško izaci pobjedonosnom u po-
drobnjoj razpravi.

Rat u južnoj Africi. Nakon po-
slednjih poraza povukli su Boeri
svoje čete sa englezkog zemljišta, te
se pripravljaju na odpor u vlastitoj
zemlji proti englezkim navalama. Oni
imadu pod raznim zapovjednicima do
50.000 momaka, koji su pripravni
žrtvovati svoj život za slobodu do-
movine.

Franiina i Jurina.

Fr. U Vabrigi da obećuju porečka gos-
poda njihovim podrepnicam, da će
njim vero židati talijansku školu.

Jur. Aj bi vero bolje storiti Početnici, da
onim podrepnicam kuće pokriju i
pokrpaju, zač će njim doli pasti.

Fr. Ča j' temu tako?
Jur. Ako neviruješ, skoči malo tamo, pak
češ vidit, da su gospodské podrepnitice
navjeće mizerije.

Fr. Joh ča ti meni povidaš!

Domaće i razne vijesti.

Sjajan pogreb g. Ivana Sabca obavljen je prošloga četvrtka uz mnogobrojno sudjelovanje svih slavonskih škola grada Trsla, njegove okolice i susjednih zemalja. Krasan lios bijaše položen u mrtvački voz 1. reda, kojemu bijahu upregnuta 3 para konja. Za mrtvačkim vozom išao je drugi voz pun dragocjenih vijenaca, a za tim vozom veliko mnoštvo rođunice, prijatelja i shovatelja pokojnikovih. Sprovod predvodio je župnik i počasni kanonik pred. g. Fabris sa više svećenika: U krki sv. Antuna novoga odpjevanje bijahu mrtvačke molitve, lies blagoslovljen, te odale odvezen na groblje sv. Anđ.

Velevriednomu pokojniku kličemo još jednom: Viečni ti pokoj blagi Ivane!

Članovi c. k. kotarskih školskih vjeća izabrani od zemaljskoga odbora. Sl. zemaljski odbor, za Istru izabrac je sljedeću gospodu kao svoje povjerenike u c. k. kotarska školska vjeća Istre. Za kotar kćparški: dr. F. Bennati, dr. J. Bubba i P. Madonizza; za kotar porečki: dr. M. Campitelli; N. Corva-Spinotti i dr. F. Špiša; za kotar pazinski: dr. C. Costantini, dr. I. Cleva i dr. G. Vareton; za kotar voloski: dr. P. A. Gambini, G. Grossmann i dr. E. Costantini; za kotar lošinjski dr. J. Cattarinch, dr. I. Chersich i I. Hreglich. Za sve kotare Istre, za talijanske i za hrvatsko-slovenske pučke škole, izabrac je sl. zemaljski odbor za Istru 18 članova c. k. kotarskih vjeća, a među njimi neima ni je d n o g a Hrvata ili Slovenceva. Ovi neimaju niti jednoga svoga člana u zemaljskom školskom vjeću, a sada će biti absolutni gospodari i u c. k. kotarskih vjećih. Pak da neima u Istri pravice?

Sastanak talijanskih zastupnika Istre. U novinami čitamo, da su se prošle subote u Poreču sastali zastupnici talijanske većine na istarskom saboru; da viećaju o tom, kako bi se dalo urediti povoljniji odnosaj napram zastupnikom hrvatskoga i slovenskoga naroda Istre.

Zausnuta c. k. namjестničkomu perovodji. Tršačanskoj „Edinosti“ javljaju iz Poreča, da je tamo na plesu „Leges“, sin jednoga talijanskoga zastupnika na arevinskom vjeću, prišao zausnuci jednomu c. k. namjестničkomu perovodji. Bog li ga znao, hoće li se i to zabauriti!

Učiteljski sastanak u Puli. Dne 20. pr. mj. sastadoše se učiteljski izaslanici svih kotara Istre, hrvatske i talijanske narodnosti u Puli, da skupno odgovore na upite pokr. zastupnika gospodina dra. Gherša-e, upravljene pojedinim učiteljima. Neću, da nabrojam, pojedine zaključke, već ću u kratko javiti, tok sjednice. — U 10 sati prije podne sastala se rečena gđ. učitelji pred šk. zgradom na Trgu „Alighieri“. Upoznav se medjusobno, krenuše u 1. razred muške učione, gdje viećahu do 11 sata poslie:podne. U to vrijeme sporazumili se jednoglasnim zaključkom glede svih odgovora tičućih se škole. Raspravljalo se najme o osnovnima: pučkih škola, o dobi obvezanosti na polazak učione, o dječjim vrtovima, o poljudjelskim i obrtnim školama itd. U 1/2 sata poslie podne nastavio se raspravu glede odgovora na drugo pitanje, koje se tiče učitelja i njihovih plaća. Zaključilo se među ostalim jednoglasno, da se nemia dieliti sadušnje pučke učione u gradske i seoske i da imia plaća učiteljska biti jednaka na sieti kao i u gradu. Ovo je sasima pravedno, jer svi učitelji imadu jednake škole, jednake dužnosti i jednake troškove. U gradovima troše učitelji više na odielu nego na sebiima, al je za to živez, školjanje dječje, liećenje itd. na sieti skuplje nego u gradu. Kod ovog sastanka kako već rekeli bilo je zastupano po izaslanicama čitavo učiteljstvo Istre, pa je nađe, da će se uslišati jednoglasnan vapaj ovog biednog stališa, kojemu priznaje svatko uzvišeno djelovanje, ali se malo tko sjeća, da bi se prema tomu imala i pristojna plaća odmeriti.

Ovdje mi valja istaknuti, da je kod

šколе raspriave vladaju kolegijalno. Ljubav bez razlike narodnosti, što mislim, da će uspješno djelovati za našu stvar.

Jedan izaslanik.

Iz Zbandaja. Obzirom na viesti u br. 9. časine „N. Sloge“ izvolite obiele-danili sljedeći skol. zapianik slavne školske Komisije od dne 10. novembra 1898., glede naše pučke škole 1. Prve školske godine imiati će se podučavati u školi jedinji hrvatski. 2. Od drugu školske godine napređ pak podučavati će se i talijanski jezik (kao predmet). — Mislimo, da obe točke jesu s. svim jasne, i svakomu razumljive. Ovo odgovara pravoj potrebi!

Pošto dolični „Zapisnik“ bijaše zakoni-to od svih školskih oblasti potvrđen, po lotau sudimo, da se svojeglavno nikomu ne dopušta mienjati ništa u naših školskih sivistih; a koje jesu te naše „s. v.“ školske oblasti; to ne treba ovdje dokazivati onim kojili se to tiče! — U ostalom mi gojimo evrstu nadu, da na nadležnom mjestu neće pripustiti, da se krsi zakon! Jer inače što bi niorao prosti puk misliti i kako tumičiti zbučn?

Tko zateže sa občinskiim izbori u Mošćenicku? Od tamo pišu nam 5. t. mj. Mjeseca agusta 1899. iztekao je trogodišnji rok našemu občinskomu zastupstvu. Očekivali smo, da će se obaviti novi izbori bar pod konac prošle godine, ali je prošla godina i dva mjeseca tekuće, a o izborih ni glasa. Čudimo se političkoj oblasti u Voloskom, da trpi takovo pruzakoni to stanje u svojem području. Da je na čelu ove občine osoba našega povjerenja, naših misli i težnja, gospoda u Voloskom pozvala bi ju bez dvojbe na red, ali pošto sjedi na ničeškoj stolici muž, koji uređuje talijanski proti občinitelj željti ovoga pučanstva, i koji nezadaje g. kot. kapelana nikakvih briga u narodnostnom pogledu — to se gaпусти da vlada pruzakoni to već od agusta prošle godine amo. Ovim pozvljemo sve one, koji su dužni na to paziti, da se zakoni više, neka učine njihove dožnost, jer inače udariti ćemo u druge strune, te neće svakomu biti drago, da se i više razkriju neki otlarici.

Nesreća na moru. Iz Mošćeničke Drage pišu nam 4. t. mj. U četvrtak poslie podne odjedrila je iz naše luke brodica (bruceira) „Santa Marina“ put Rieku. U njoj bijahu tri osobe, t. j. dva mornara Ivan Grubrovac i Antun Kumčić, te jedan starac imenom Gašpar Grubrovac, sve iz ove občine. Pui do pred samu luku riečku uanis stetiio, prema: bijaše vetra i nemirno more. Pred samom lukoim prevrnuo vijetar brodicu i nast nesrećna nadjoše smrt u moru. To se dogodilo oko 6 1/2 sati pod večer. Sa nekocih brodova čulo se je vapaj nesrećnih mornara, nu radi daljnje i ne vremena ne moguše nesrećnikom na pomoć.

Kasnije našlo se je ostanaka ladjice uz našu obalu, nu nesrećnikom neima jošie traga. Svu trojicu žale njihtove obitelji i znanci, jer bijahu mnogo poznate i poštenie osobe.

Potres u Trstu očutili su u nedjelju na večer nješo prije 6 sati. Istodobno očutili su potres i u nekocih sjeverniih gradovih Italije.

Svjetska izložba u Parizu. Na dan Uskrsa dne 15. aprila t. g. imala bi se otvoriti svjetska izložba u glavnomu gradu Francuske, u Parizu. Francuska vlada opredielila je za tu izložbu 180 milijuna franaka. Sve ogromne palače za tu izložbu biti će do mala gotove. Svaka država imati će svoju palaču za svoje izložitelje. Najveća biti će staklena palača za elektriku i to 1275. stopa duga, 250. stopa široka.

Na tu izložbu pohrilić će imućnici svih naroda i sa svih strana svijeta. Izložbu posjetili će carevi, kraljevi i njanji vladari. Ulaznina na izložbu biti će 2 franka od jutra do 10 sati, 1 frank od 10 sati do 6 sati po podne, 2 franka od 6 sati po podne, dok se izložba na večer kasno zatvori.

Drzovita kradja. Na medji kustavsko-riečkoj u selu Kantridi počinjena bijaše dne 2. t. mj. u 7 1/2 na večer drzovita kradja. U dućan tamošnjega trgovca i gostioničara Ivana Slavica iz županije Perenić — a tamo nastanjenog — uvukoše se tatovi, te odnesoše u gotovom novcu 150 for. Srećom opazio je g. Slavic na vrijeme kradju, te stvar priobčio mjestnomu ozručničvu, koje se je dalo odmah u potjeru za tatovi. Pošli su najprije na Rieku a odatlie na Sušak i tuj njim je pošlo za rukom uhvatiti dvojicu tatova, i te obójteu Talijana. Jedan se imenuje Giuseppe Bortonio rodom iz Fiumicella (Furlanija), a drugi Alessandro Zahardo iz Trevisa u Italiji. Kod svakoga od njih nadjoše veću svotu novca, u svemu oko 150 for. Ova dvojica priznaše, da njim je pomogao počiniti kradju i treći Talijan, neki Giuseppe Dolago, koga uhiuše kasnije na Rieci. Nebi li tamošnje oblasti malo bolje pripazile na ovakve dotepuhe iz „blažene“ zemlje?!

Gostovi u Opatiji. Iz imenika gostova u Opatiji doznajemo, da bijaše tamo od 1. septembra prošle godine 3730. stranaka sa 6367 osoba. Od 18—25 febrara 1900. uzdošlo je tamo 456 osoba; dne 25 febrara bijaše tamo 1553 gostova.

Novačenje u Istri. U Krku biti će novačenje dne 20. i 21. marča, u Cresu na 23. marča, u Malom Lošinju na 26. marča, u Poreču na 28. i 29. marča, u Bujahu na 31. marča i na 2. aprila, u Voloskoru na 17., 18., 19. i 20. aprila, u Kopru na 23., 24., 25. i 26. aprila, u Piranu na 28. i 30. aprila, u Puli na 7., 8., 9., 10., 11. maja, u Rovinju na 11.

maja, u Buzetu na 20., 27. i 28. marča, u Pazinu na 30. i 31. marča, te 2. i 3. aprila, u Motovuu na 9., 10. i 11. aprila.

Sa Ilovika kod Lošinja nam javljaju, da se je tamo na 19. febrara vjenčao domaći vrli sin Ivan Jadrošić pok. Pave sa draženom gospojicom Marijom Budinić. Tom se prilikom nije zaboravilo niti Čirilo-Metodove družbe, za koju se je skupio K 11. Srdačne čestitke mladencima! (Neka izvine g. dopisnik, što njegov dopis nisamo mogli u cjelosti donieti, radi nestaišice prostora. Op. ur.)

Zabava u Mihotičih. Na pustni utorki priredila je mihotička čitaonica zabavu sa plesom, koje čisti dohodak bijaše namijenjen družbi Sv. C. i M. Premda bijaše dan kišoviti, ipak je već rano poslie podne vrvila cesta od mnozine ljudstva, što se bijaše sakupilo iz obližnjih mjesta, da prisustvuje zabavi. Već prije urečenog sata bila je dvorana čitaonice punita gostovima, te se je moglo i ovom prilikom uviditi, da čitaoničke prostorije podniפוšo ne odgovaraju više današnjim potrebam.

Što se tiče same zabave, istaknuti ćemo samo obćenito, da je sve teško gladko i da su se sve točke rasporeda odigrale na sveobće zadovoljstvo. Sa zadovoljstvom možemo zabilježiti, da je i materijalni uspjeh ove zabave bio vrlo povoljan, jer čisti dohodak iznaša oko 200 kruna. — Sada samo još jednu opazku: U Liburniji priredjuje se na više mjesta zabave, ali nigdje nisu te zabave tako jednostavne a ujedno ugodne, kao baš u Mihotičih. Tude vidis kneta sa advokatom, svećenikom i činovnikom, sinie gospodje i gospodjice sa djevojkama kmetske ruke — pa ipak sve se liepo gleda, sve se veseli složno i u prijateljstvu. Tude nema nikakve ukočenosti i suvišnog gospodstva, a što je pak vajvažnije, tu se nalazi u čisto hrvatskom družtvu, pa se nije bojali, da će se kasnije kakav dotepuhi podrugivati, da je bio na „čičskom“ plesu.

Pozor na krive novce. Doznajemo, da se je u Istri raztrusilo mnogo krivoga novca, osobito novca od 1 kruna. Prevareno bijaše već do sada mnogo osoba. Radi toga upozorujemo svakoga na to, da pazi dobro, kakav novac prima, i ako mu dodje u ruke krivi novac, neka to oblasti prijavi.

Novo smótke u Dalmaciji. Čitamo u tamošnjih novinah, da je tamo uređena u promet nova vrst smotlaka pod imenom „Dalmatiner“. Iz tabaka, koji neraste na hrvatskoj grudi prave eto „Dalmatinere“. Sve da, samo ne hrvatski!

Muška podružnica družbe sv. Cirila i Metoda za Istru obdržavati će u nedjelju, dne 11. ožujka 1900. u 2 sata po podne u prostorijama družtva „Bratinstvo“ u Voloskom, svoju redovitu go-

Javna zahvala.

Podpisane obitelji zahvaljuju se iz dubine srćca za tolike ganutljive dokaze srdaćnoga saučesća povodom teškoga udatca, koja ga je njima namienila providnost božja, pozvav u viećnoš njihovog dobrog i nezaboravnog

I V A N A.

U prvom redu zahvaljujemo se sl. odboru „Tršačko gospijilnice i braniloice“ za tolike dokaze ljubavi do blagopokojnoga; zatim „Slavjanskoj čitalnici“ i „Delavskomu podpornomu družtvu“ što se nia toli krasan način sjetiše pokojnoga člana; nadalje svim darovateljem prekrasnih vijenaca i onoj gospođi, koja izkazae svoje sućustvo i time, što podariše narodna družtva; konaćno svim onim, pojedincem i zastupnikom korporacija, koji dođošo iz bliza i daleka, da u veličajnom sprovodu izkažu pokojniku zadnju počast i da na toli sjajan način podstae uspomenu premilog pokojnika. Svima budi izrećena srdaćna zahvala i svi neka budu uvjereni, da nam bijaše njihovo saučesće velikom utjehom u onih težkih časovih: Bog platio svima!

U Trstu, 2. marča 1900.

Obitelji Šabec-Abram.

